

Regional riktlinje för kontroll av madrass och kontroll, rengöring och desinfektion av madrassöverdrag

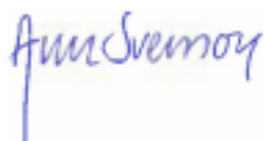
Innehållsförteckning

Förord	3
Omfattning och ansvar	4
Regelbundna kontroller av madrass förhindrar trycksår och smittspridning.....	4
Årlig kontroll	4
Kontroll, rengöring och desinfektion.....	5
Madrassen ska kontrolleras och kvalitetsgranskas	5
Madrassöverdraget ska kontrolleras, rengöras desinfekteras.....	5
Hur går kontroll av madrass och madrassöverdrag till?	5
Länkar till relevant information	7
Dokumentinformation	7

Förord

Hälso- och sjukvård ska bedrivas på ett patientsäkerhet sätt. I syfte att förhindra uppkomst av trycksår samt undvika smittspridning ska vårbäddens madrass och madrassöverdrag kontrolleras regelbundet enligt ett standardiserat arbetssätt. Riktlinjen beskriver kontroll av vårbäddens madrass samt kontroll, rengöring och desinfektion av madrassöverdrag. Riktlinjerna är ett komplement till avsnittet *Säng och sängutrustning i vård och omsorg* i *Vårdhandboken*.

Malmö 2026-04-22

Ann Svensson

Regional chefsjuksköterska

Omfattning och ansvar

- Riktlinjen omfattar slutna hälso- och sjukvård i Region Skånes egen regi samt privata vårdgivare som har avtal med Region Skåne.
- Verksamhetschef ansvarar för att riktlinjen är känd i verksamheten.

Regelbundna kontroller av madrass förhindrar trycksår och smittspridning

Madrassen i vårdbädden används dagligen vilket ger ett stort slitage på madrassens skumkärna. Madrassen kan förlora sin trycksårsförebyggande effekt vilket medför en ökad risk för bland annat trycksår.

Kontroll av madrass ska ske mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen.

Vid slitage och felaktig hantering kan madrassöverdraget skadas. Små sprickor i madrassöverdraget kan uppstå och upptäcks inte alltid vid en yttlig okulärbesiktning. Sprickorna släpper igenom kroppsvätskor ned till madrassen med risk för smittspridning som följd.

För att förhindra smittspridning ska madrassöverdraget kontrolleras, rengöras och desinfekteras mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen samt vid behov.

Årlig kontroll

Utöver kontroll av madrass och madrassöverdrag mellan varje patient ska det årligen genomföras en översyn av samtliga madrasser som används i verksamheten. Detta för att säkerställa madrassernas kvalité och funktion.

Kontroll, rengöring och desinfektion

Madrassen ska kontrolleras och kvalitetsgranskas

Kontroll och kvalitetsgranskning av madrass ska ske:

- Mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen.
- Utifrån madrassens skumkvalitet så att skummet håller kvalitén.
- Genom okulärbesiktning av synliga fläckar eller skador.

Madrassöverdraget ska kontrolleras, rengöras desinfekteras

Kontroll, rengöring och desinfektion av madrassöverdraget ska ske:

- Mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen.
- Vid behov under användningstiden.
- I enlighet med [Grundläggande vårdhygieniska rutiner - Vårdgivare Skåne](#) samt [Infektionsmanualer - Vårdgivare Skåne](#)

Hur går kontroll av madrass och madrassöverdrag till?

1. Inled kontrollen

Börja med att lokalisera madrassöverdragets märkning för att identifiera ålder och produktinformation. Uppmärksamma om madrassen är äldre än fem år eftersom det då finns risk att

skumkvalitén inte uppfyller tryckreducerande egenskaper. Öppna upp hela dragkedjan runt överdraget och vik upp det. Lokalisera madrassens märkning. Överdraget kan vara utbytt sedan tidigare och skiljer sig då från madrassens ålder.

2. **Kontrollera madrassöverdraget**

Finns det hål, orenligheter, eller annan uppenbar skada på madrassöverdraget? Lyft överdraget, gärna i motljus och kontrollera insidan men också "taket" på överdraget. Kontrollera att dragkedjan är funktionsduglig.

3. **Kontrollera madrassen**

Finns det några uppenbara skador i form av hål, fukt eller andra föroreningar på skummet?

4. **Undersök sättningar och madrassens skumkvalité**

Går det att känna sängbotten genom madrassen? Forma händerna och använd din kroppsvikt för att trycka ner händerna i skummet. Börja i fotändan och arbeta dig uppåt. Om du känner sättningar i madrassen har den tryckreducerande effekten minskat eller försvunnit.

5. **Avsluta kontrollen och vidta åtgärder vid behov**

Stäng överdraget, vik ner skyddskanten över dragkedjan. Vid skada på madrassöverdraget ska det bytas omgående. Vid läckage till madrassen ska både överdrag och madrass kasseras och bytas omgående.

Genom täta kontroller ökar chansen att upptäcka skador på madrassöverdraget innan läckage har skett till madrasskärnan. Detta innebär en avsevärt mindre kostnad i jämförelse med att byta ut hela madrassen.

Länkar till relevant information

[Vårdhygien – Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

[Grundläggande vårdhygieniska rutiner – primärvård, mottagning och dagsjukvård](#)

[Grundläggande vårdhygieniska rutiner i slutenvård](#)

[Säng och sängutrustning i vård och omsorg - Vårdhandboken](#)

[Sjukvårdsinredning, madrasser och sängbord - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

[Lathund över avtalade sjukvårdsmadrasser \(skane.se\)](#)

[Madrassinspektion på Sus \(mediaflowpro.com\)](#)

Instruktionsfilm om madrassinspektion

Dokumentinformation

	Namn	Position	E-postadress
Huvudansvarig	Eleni Ikonomidou	Chefsjuksköterska Helsingborgs lasarett och Ängelholms sjukhus	eleni.ikonomidou@skane.se
Fastställt av	Ann Svensson	Regional chefsjuksköterska	ann.svensson@skane.se
Sakkunniggrupp	Regional grupp för trycksår och trycksårspredvention		
Särskilt sakkunnig	Carina Andersson	Hygiensjuksköterska, Vårdhygien	carina.d.andersson@skane.se
Särskilt sakkunnig	Christina Monsen	Leg. sjuksköterska, dr med vet. Kompetenscentrum för primärvården, Nära vård och hälsa	christina.monsen@skane.se
Kontaktperson Koncernkontoret	Ann Svensson	Regional chefsjuksköterska	ann.svensson@skane.se
Administrativ kontaktperson	Elisabeth Titze	Handläggare	elisabeth.titze@skane.se

Giltighet

	Giltig från och med	Giltig till och med	Ansvarig huvudförfattare
Ursprunglig version	2022-09-15	2024-09-14	Eleni Ikonomidou
Revidering	2023-12-05	2026-04-22	Eleni Ikonomidou
Revidering	2026-04-22	2031-04-22	Eleni Ikonomidou